

Observatoriul este de două ori în
septemana, Miercuri și Sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa, cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimis cu postă în
lăintrulu monarchiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. sêu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. sêu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu VI

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sêu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a treia câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 6.

— Sibiu, Sâmbata 22/3 Ianuariu. —

1883.

Invetiatura trista din catalogulu diarielor.

Precum in alte tieri, asia si in Ungari'a di-
rectiunea generala a posteloru si telegrafeloru
aduna si compune pe fiacare anu câte unu ca-
talogu mare din tôte diariile politice si din tôte
alte publicatiuni periodice, câte apară in lăintrulu
statului si se trimitu la abonati cu post'a, dupa
aceea ilu dă la tipariu si ilu imparte pe la tôte
oficiile respective, ilu are si de vendiare. Acelu
catalogu este întocmitu fôrte bine asia, cātu din
elu affi nu numai numerulu si titlulu fiacarei foi
periodice de ori-ce coprinsu, ci si care de câte-ori
ese pe di, pe septemana, pe luna.

La catalogulu diarielor patriotice se alatura
si altulu de mai multe sute diarie austriace si din
tieri straine, câte isi castiga concessiunea de a
intră la noi.

Aici comunicam unu estrasu numai din ca-
talogulu foilor periodice, câte se publica in lăintrulu
statului Ungariei; acesta inse care au aparut pe
anulu c. 1883 este si mai interesant decātu tôte
cele din alti ani; elu este unu testimoniu nu numai
pentru gradulu de inteligentia superiôra, ci si de
zelulu fiacarui poporu si alu fiacarei nationalitati
pentru cultivare in generalu si pentru iubirea limbei
sale, pentru romani inse fôrte intristatoriu, daca
nu si rusinatoriu, cā-ci éta cum stam.

Dela începutulu anului 1883 se publica in
Ungari'a cu Transilvani'a si Croati'a:

In limb'a magiara 20 diarie politice mari co-
muniste, 36 politice de septemana (odată, de 2—
3—4 ori), 4 ilustrate, 28 bisericesci si scolastice,
15 belletristice, 7 humoristice, 81 de specialitati
(medicina, tehnica, comerci, industria etc.), 104
provinciali nepolitice, 5 foi numai de anunturi,
105 in brosiure, 21 foi asia numite diverse,
in suma totala 427. In an. 1882 au fostu 412,
adeca cu 15 mai puține. Unele incetasera, s'au
nascutu inse altele mai multe.

Diarie germane de tôte speciile: 136.
Acı inse observam, cā locuitorii germani din Un-
gari'a si Transilvani'a si Croati'a mai citescu multe
sute de diarie venite din Austri'a si Germani'a.

Diarie care se publica in dialecte
slave, precum croatice si serbesce, slavace, rutene
etc. 53. Acı insemnam, cā popôrale slave in a.
1882 avusera numai 42, prin urmare in a. c. au
cu 11 mai multe.

Foi periodice romanesci 21.

Italiane 4 (Fiume etc.)

Hebreice 2.

Francese 3.

Cu totulu in limbi nemagiare in lăintrulu sta-
tului Ungariei 219 foi periodice.

Adaose la unu locu 427 + 219 = 646 diarie
politice si alte foi periodice.

Trebuie se presupunem, cā fiacare diariu si
fôia periodica se publica in fiacare limba cu scopulu
principale, daca nu exclusiv, de a fi citite de către
locuitorii de nationalitatea in a carei limba se
scriu, cā-ci in ori-care altu casu ar fi o nebunia
curata a sacrifică studiu, sciintia, poteri si spese
enorme cu publicarea lor.

Alaturandu la numerulu diarielor din fiacare
limba dintre cele mai latite in statu, la numerulu
locuitorilor de fiacare nationalitate, proportiunea
ese asia:

La magiari se vine 1 diariu pe 14,370
persône, care vorbescu limb'a magiara, dintre cari
inse multi mai citescu si in alte limbi.

La germani se vine 1 diariu germanu pe
15,223 persône, afara de câte le vinu de airea.

La slavii din Ungari'a se vine 1 diariu pe
33,782 persône; preste acêta ei mai citescu si
diarie slave din Bohemi'a, Galiti'a, Russi'a.

La romanii din Ungari'a si Transilvani'a
se vinu din puținele lor diarie 1 (unulu) pe 110
mii 656 persône, éradaca amu compută si mai

exactu si nu numai aproximativu, s'ar veni de
siguru 1 la 120,000 de persône!

Si aceste cifre ni se tinu sub ochi de către
gubernu si de către popôrale conlocuitorie astadi,
la anulu Domnului 1883! Cu atâta nu e de ajunsu,
ci totuodata ni se mai punu si intrebarile sarcastice:
Este acestu poporu chiaru in clasele sale inteligente
sau atâta de barbaru, cā nici acum se nu întelêga
marea importantia a lecturii, sau atâta de sarantocu,
pentru-că se nu'i prisosêca nici-unu banu pentru
nutrementulu spirituale? Sau cā dôra inteligenti'a
lui va fi renuntiatu cu totulu la cultivarea politice,
economiei politice, sciintieloru, arteloru, vietiei so-
ciale in limb'a sa nationale? Ori-că publicistii, re-
dactori si colaboratori, corespondenti si cāti toti
literati ai romanilor aru fi totu atâti nanci si he-
beuci, cari nici cunoscă trebuintele si gusturile
publicului, nici știu se scria bine romanesc?

La tôte acestea întrebări vomu remanea noi
si altii datoru cu respunsulu, pre cātu timpu pro-
portiunea de 1 la 110,656 nu o pôte nimeni as-
cunde si negă. Nu o pôte negă nici chiaru in acelu
casu, cand cineva s'ar încercă se escuse indolenti'a
sau cu saraci'a, sau cu lectura de diarie in alte
limbi, cā-ci chiaru in acestu casu proportiunea de
susu abia ar scadea la 1 : 100,000, dara apoi si
in acestu casu noi amu avea numai 1/3 cititori din
cāti au slavii. Au nu este acêta batjocura?

Fația cu aceste cifre potu se totu strige unii
ômeni din generatiunea juna: Totulu pentru
poporu. Dara cand acelu poporu nu face nimicu
pentru sine? Cine se facă totulu pentru poporu?
Nu cumva cātiva publicisti, cari traiescu din alte
ocupatiuni ale lor si lucra pentru acelu poporu?
Si apoi inca li se si mai ceru publicatiuni de
pomana, inca si dela locuri, pe unde câte unu
singuru omu din poporu cumpanesce cu averea sa
pe toti redactorii cāti ii au romanii de ex. in
Transilvani'a.

Nimicu nu este mai rusinatoriu fația cu
natiunile conlocuitorie, decātu pretestulu saraciei si
alu caliciei, la care s'a dedatu gur'a si condeiulu unui
mare numeru de ômeni, candu ii vede tóta lumea
aruncandu sute de florini adesea pe lucrurile cele
mai de nimicu.

Fația cu acelea cifre, cum se mai poti pre-
tinde, cā Europ'a se'ti recunôsca importantia po-
litica, candu aceste cifre se publicara in sute de
diarie din cele care se afla pe mesele toturoru
barbatiloru de statu.

Seurtu, catalogulu de diarie alu posteloru este
unu dreptariu, dupa care se mesura valôrea
natiunilor.

La Revue du monde latin.

Amu disu cā vomu reveni la acestu diariu
nou cu programa fôrte bine întelêsa, pe care o si
precisaramu pe scurtu in Nr. preced. A propagă
cunoscinti'a popôraloru si tieriloru latine asia, cā
inainte de tôte se se cunôsca ele insele intre sine,
apoi se se si ajute. Mai întrebam odată: Care
dintre tôte popôrale latine are trebuintia mai im-
perativa de a fi cunoscutu, apoi si ajutat, care?
Respunsulu se si'lu dea fiacare cititoriu, éra noi
trecemu inainte.

Acestu diariu este planuitu dupa o concep-
tiune din cele mai maretie. Directiunea sau co-
mitetulu întreprinderii isi are a sa resiedentia in
Paris, éra membrii sei reprezenta pe diversele tieri
latine din Europ'a si Americ'a (Brasili'a, Mexico,
Peru, Columbi'a etc.)

„La Revue du monde latin“ va avea cinci
editiuni, franceza, spaniola, italiana, portugala si
romanêsca (daco-romanêsca), adeca asia, cā in
fiacare editiune pentru fiacare din acelea cinci po-
pôra cele de ântaiu si esespre diece pagine (fetie),
adeca buletinulu sau conspectulu politicu si diplo-

maticu de preste luna, va fi scrisu in limb'a fia-
carei luni, in numeri de câte 8 côle sau 128
pagine, formatu 8-vu mare, si asia pe anu va dă
trei volume, fiacare de 500 pagine sau si mai multu,
éra la finea anului se va adaoge câte unu sumariu
alfabeticu si analiticu de materii.

Pretulu in abonamentu pe anu este pentru
tôte tierile 36 franci pe trei volume, éra pe 4
luni de câte 1 volumu e 12 franci 50 centesime
(12 lei noi 50 bani).

Localulu: à Paris: 31 rue de Provence.
A se adressă cu declaratiunea de abonamentu:

Monsieur l'Administrateur de la

„Revue du monde latin“

31 rue de Provence

Paris.

Intre membrii din cari se compune directiunea
vedemu pâna acum pe acestia:

Pentru Brasili'a: M. F. de Santa Anna Nery,
rédacteur en chef du journal „le Brésil“.

Pentru Canada: M. le Sénateur Fabre, com-
missaire général du gouvernement canadien.

M. Marmette, délégué du gouvernement ca-
nadien.

Pentru Spani'a: S. Exc. M. Francisco-Luis
de Retes, Président de la Commission des finances
d'Espagne.

Pentru Itali'a: M. Boldini.

M. Caponi, correspondant de la „Perseveranza“
et du „Fanfulla“.

Pentru Mexico: M. Payno, ancien ministre
des finances du Mexique.

Pentru Portugali'a: M. Silva (R.-D.), membre
correspondant de l'Académie des sciences de Lis-
bonne, chef de travaux d'analyses chimiques à l'
École centrale des Arts et Manufactures de Paris.

Pentru Romani'a: M. le lieutenant-colonel
Alexandri, ancien agent diplomatique de Roumanie.

Directeur: M. le Baron Ch. de Tourtoulon.

Secrétaire de la Rédaction: M. Gaston Schéfer.

Romania.

Că de diece dile încôce s'a pornitu agitatie
asupra alegerilor comunali, municipali, care
aici cā si in alte tieri isi au si ele insemnatatea
loru nu numai locala, ci si politica generala, care in
multe casuri are influintia considerabila asupra
positiunei gubernului, prin urmare multe gubérne
iau si mesuri, cā acelea se ésa in favôrea lor.

Considerata cestiunea din acestu punctu de vedere,
merita cā se cunôschem si noi vecinii tînut'a
gubernului actuale, pe care o aflam in cercularea
dlui ministru Chitiu, care nu sémăna intru nimicu
cu cercularele de aceeași natura din Budapest'a.

„Domnule prefectu!

Preste puține dile alegerile consiliilor co-
munale, voru avea locu in tóta tier'a.

Lupt'a legitima si naturala între diversii as-
piranti la aceste posturi de onôre, a începutu dejă,
si gubernulu vede cu o intima fericire, cā cetatenii
se misca, se sfatuescu între dènsii si nu remănu
indiferenti la alegerea acelor, cari de mâine voru
avea a conduce afacerile si interesele ce-i atingu
mai de aprôpe. si dela a caroru întieptiune sêu
usiurintia va depinde prosperitatea si înflorirea sêu
parasirea si ruina iubitei lor comune.

Le anguram la toti deplina reusita in bune si
patriotice intentiuni.

Ceea ce in sa voiescu a pune si de asta data

in vederea dvóstra, domnule prefectu, si ceea ce mai alesu trebuie se faca obiectulu principalei dvóstra preocupatiuni in aceste momente de viua si invietuitóre agitatie morala si constitutională este: cá se ingrijiti, si se veghiati cu cea mai seriósă atentie cá nicairi, nici de cum si sub nici-o forma functionarii publici, de verice catigoria, aceea carii prin lege sunt investiti cu o portiune macaru cátu de mica din autoritatea publica, fia ei functionari administrativi, financiari si chiaru de ai gardei civile se nu se prevaledie de acésta calitate, autoritate sau positiune a loru si se caute prin veri-ce mijlóce a ingera in alegerile cetatieniloru pentru nici una din ideile, pentru nici unulu din principiele afisiate pe drapelulu combatantiloru.

Ei nu voru putea a-si exercitá dreptulu loru de a vota in constiinta de cátu conformu legii.

Dreptulu de a vota, de a pronuncia verdictulu suveranu si fara apelu este alu alegetorului si numai alu lui: veri-ce impunere, veri-ce inspiratiune chiaru din partea administratiunii este nu numai jicnitóre acestui dreptu absolutu, dar ea póte fi chiaru suspecta si in locu de a lumina, ea póte se ofusce liber'a si drépt'a apreciare a lui si atunci in locu de bunu, vomu avea reu.

Fiti dar, ve rogu, cu totulu patrungi de acésta credinta nestramutata a guvernului si priveghiatu cu totu zelulu si cu tota prudentia de care sunteti capabilu, cá libertatea alegeriloru se fia preste totu unu adeveratu faptu realu, o adeverata lupta si o victorie data si cástigata pentru toti de potriua pe câmpulu celei mai depline libertati, celei mai neatinse ordine si legalitati.

Dorescu si dorimu cu totii cá nici-o plângere, nici-o protestare legitima si justificata se nu se ridice in nici-unu coltiu alu tiei in contra administratiunii nóstre si deci faceti cá toti se se conduca si se se póte asia, in cátu poimane dupa marea si solemn'a di de 20—21 Ianuariu se nu fia, se nu se auda de cátu, o singura voce unanima in tota tier'a: Lege libera'a, guvernul liberalu, alegeri libere.

Primiti, dle prefectu, asigurarea consideratiunii mele.

Ministru, G. Chitiu.

NB. Vetii da indata publicitatea cea mai intinsa acestei circulari, prin press'a locala.

(„Telegrafulu.“)

Frantiuzire.

(Urmare si fine).

Redactiunea numera pana acum intre colaboratorii sei afirmati pe dn. Vasile Alexandri. Dora d'Istria, printiulu Alexandru Bibescu si patru pseudonimi: Vicomte de Verderonne, Nimeny, de Kont-Réal si Dudé. Nimeny, care aminteste pseudonimulu celebru Nemo, anuntia sub colón'a „Curieriulu de Bucuresci“ nascerea noului diariu si apoi in feliulu galicu, povesteste din ale dilei, asia precum se face in diarele parisiane.

Principes'a Aurelia Ghica, in articolulu intitulatu „Convorbire“, incepandu prin a spune, cá: viéti'a romana este viéti'a eleganta prin escelentia, vorbesce de vechiulu Bucuresci, de M-me Briol, despre femeii in generalu si in particularu, totulu in doue jumetati de colóna, scrise in stilu ingrijitu, aristocraticu, despre care nu avemu nimicu de disu.

Dn. Alexandri, dulcele bardu dela Mircesci, dupa espressionea consantita, publica o poezie frantiuzesca, pentru care nu avemu decât a regretá cá nu se adaoga la siragulu de margaritare romanesce. Pentru literatur'a francesa o poezie asia de in plus sau in minus, nu se simte.

Dora d'Istria, incepe unu studiu asupra literaturii franceze in véculu alu 19-lea care in totu casulu s'ar fi potutu publicá in limb'a romanésca.

Printiulu Alexandru Bibescu, ne spune cu unu stilu agreabilu istoria unei visite lui Lamartine, visita ce n'a avut locu, interesanta amintire personala, pe care n'au se o póta citi decât cei ce sci frantiuzesce.

In fine, o colóna „Curieriulu de Paris“ noutati de pe acolo, unu articolu (Lettre de la Duchesse) in neperitoriulu gen Claymoor (vedi „Indépendance Roumaine“), copriindietoriulu de descripiunea toaletelor si unu micu coltiu de colóna asupra modei. De asemenea mentionamu la pagin'a a 4-a, o compositiune musicala.

Acesta este sumariulu analiticu alu revistei „La Vie Roumaine“, bine imprimata, formatu frumosu.

Redactiunea in primele linii in scrisórea cátra cititori, ne spune cá „La Vie Roumaine“ reclama

unu locu modestu printre diversele publicatiuni periodice anterióre si nu are alta ambitiune decât a coperi golulu care esista in midioloculu loru, fiindu-cá in Romania nu esista o revista specialu consacrata studiulu operelor literarie, artistice si scientifice.

Adeveratu este, o revista pe aceste base, si inboldita de unu asia programu nu avemu; голу esista — precum sunt multe nenumerate goluri si mai mari — si in acésta privintia.

Dara óre in tier'a romanésca, pintre si pentru cititori romani, in frantiuzesce trebuie a se scrie studiulu operelor literarie, artistice si scientifice?

Suntemu noi atátu de inaintati in progresu si in originalitate in cátu, bogati insi-ne de sciintia, arta, literatura, se publicamu reviste straine si inca franceze, pentru a invetiá si pe straini impartasindu'i la inaintarea nóstra?

Punemu cestiunea pe acestu terenu, cá-ci marea parte a lectoriloru nostri nu sci frantiuzesce, in cátu scopulu binevoitoriu alu redactoriloru „Vietiei Romane“ nu va fi atinsu: cei ce sci frantiuzesce credemu cá voru preferi a se duce chiaru la originea scrieriloru literarie, scientifice si artistice, sau la revistele franceze pline de studii seriósé asupra acestoru trei maretie cadre ale progresulu omenescu; prin urmare nici intr'unu casu, nici intr'altulu nu se copere golulu, despre care ni se vorbesce, éra la urm'a urmeloru ne alegemu cu o intreprindere zadarnica, nefolositoare desvoltarei nationale, afara dóra numai de intentiunea laudabila a redactoriloru revistei.

Urmarindu mai departe fazele fenomenului frantiuzirei, gasimu obicinuinta excesiva de a vorbi frantiuzesce, inradacinata adencu in clasele culte ale societatiei nóstre intr'atata, in cátu unu strainu ratacitu pe aici ar fi in totu dreptulu a se intrebá, pentru-ce atata dispretiu pentru limb'a parintésca.

Ce se mai dicemu despre asia numitele reprezentatiuni teatrale de societate in scopu de binefacere, organizate de membrii din cea mai alésa societate din Bucuresci si Jasi, la care se jóca piese din repertoriulu francesu, in frantiuzesce, atunci candu tocmai pentru asia impregiurari ar trebui se se jóce piese nationale?

O stare de lucruri de asia natura, pe langa cá este periculósă mai ántaiu din punctu-de vedere literariu, asia precum amu arátatu mai susu, apoi póte produce unu felu de fragmentare, o despartire radicala in natur'a intréga sociala; pe de o parte stau acei care au deprinderi, gusturi, cultura si limba chiaru amu potea dice frantiuzesci, éra de ceealalta parte se afla r-slatitu si isolatu numerosulu elementu românescu, instrainatu, traindu cu alta viétiá, fara a castiga intru nimicu dela cultur'a francesa, care n'ar potea se'lu coprinde, decâtu adoptandu-se, si transformandu-se prin adoptare dupa geniulu si firea romanésca.

Ne-am marginitu a semnala reulu, vorbimu ómeniloru bine cugetatori din acésta tier'a pentru-cá prin tóte midiulócele se nisuésca la pornirea unei reactiuni in contra curentulu stricatoriu alu frantiuzirei. Unu poporu tineru, in deosebi, trebuie se aiba in celu mai mare gradu simtiementulu egoistu alu individualitatii sale, pentru-cá numai astfelu devine consistentu, omogenu si capeta vitalitate.

Neculai Gheorghe Rapede.

Sciri politice de ale dilei.

Press'a straina de tóte colorile isi indópa publiculu in prim'a linia totu numai cu rezultatele necunoscute ale petrecerei ministrului Giers la Vien'a. Daca situatiunea nu ar fi atátu de seriósă precum e in realitate, ori-cine ar aflá o distractiune si placere a observa, cum partidele pazei si ale resboiului cerca prin pressa a'si legá ochii unele la altele si a se jóca de a miti'a órba, a se insielá. Este inse si desgustatoriu a citi in diarele gubernamentali din Bpest'a tóta situatiunea asia, cá si cum Giers ar fi mersu la Vien'a mai multu numai cá se impace pe austro-ungureni, daca nu chiaru se se róge de ertare; cá-ci uite ici, Russi'a tremura de frica cá nu cumva Austro-Ungari'a se'i declare vreunu resboiu, cá-ci dupa „Nemzet“ muscalii nu mai au bani, finantiele loru se afla in disordine si asia mai departe. Adeca vorb'a romanului: Di'i tu lui ceuru, cá se nu'ti dica elu tie orbu; — sau: di'i tu sarantocu, se nu apuce a'ti dice elu tie cersitoriu.

Scurtu, multime de conjecturi in drépt'a si in stang'a, din care inse nu alegi nici-unu simbure si va trece apa multa pe riuri, pana ce se voru aflá

adeveratele scopuri ale caletoriei lui Giers. La acestea nu trebuie se uitamu unu minutu macaru, cá acelu ministru mersese mai ántaiu la Berlinu, unde a petrecutu câteva dile, dupa aceea trecendu in Itali'a si anume la Rom'a, pe acolo petrecu câteva septemani, si abia dilele trecute veni la Vien'a, dupace a desbatutu cestiunile cu guvernele celoru doue poteri.

Se vorbesce tare despre innoirea aliantiei triple simple, sau intarite éra si cu juramentu pe s. evangelia cá in a. 1815. Acésta fama face in Ungari'a cea mai multa dorere de capu.

In Franci'a gravitatea situatiunii se póte judeca si din impregiurarea, cá ministrulu Duclerc a cadutu la patu numai in urm'a extraordinarei oboseli in lupta; indata inse dupace luá presidiulu ministeriului dn. Fallières, acestuia in siedinti'a sgomotósă din 31 Jan. in midioloculu cuventarei sale i se facu atátu de reu, in cátu ilu scósera de bračiu in alta sala, unde inse cadu lesinatu si numai cu ajutoriulu mediciloru se desteptá in cátu se'lu póta pune in trasura spre a'lu duce acasa cá se se puna si elu in patu.

In Londonu conferenti'a danubiana se deschide nesmintitu poimane in 5 Febr., pana acuma inse nu crede nimeni cá aceea se va terminá asia usioru precum se credea pana acilea in Vien'a.

Convocare la adunarea generala.

Comitetulu centralu a alegatoriloru din comitatulu si cetatea Clusiu in adunarea sa tinuta in 21 Ianuariu st. nou 1883 a decisu tinerea unei adunari generale a clubului centralu din acestu comitatu si cetate si dio'a acestei adunari s'a defiptu pe 1 Martiu 1883 st. n. la 10 óre a. m.

Deci acestu comitetu cu tóta onórea 'si ia libertate a convocá la acésta adunare, care se va tiné in Clusiu, strad'a Carbuniloru, in localitatea casinei romane, pe on. membrii alegatori romani din cercurile alegatorie B.-Huedinu, Teaca si Cosiocn'a prin reprezentantii loru.

Obiectulu acestei adunari va fi: Reorganizarea clubului electorale si darea de séma a aceluasi despre lucrurile de pana acuma; precum si alte propuneri eventuali.

Clusiu, in 25 Jan. 1883.

Ales Bohatielu,
presied.

Dr. Isacu.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Maramuresiu, lun'a Ianuariu 1883.

Urmarele anatemisarei memorandului din Sibiu.

Cetindu motto de mai susu veti dice si impreuna cu DVóstre si publiculu cetitoriu, cá multe urmari mai are acelu memorandu pentru maramuresiani. In adeveru multe, si Ve spunu sincera cá tóte sunt imbucurátorie, de-óre ce comedi'a inscenata cu anatemisarea acelu memorandu avu de resultatu cá in fiii Maramuresiului, in cleru, intr'o parte din inteligentia si intre poporu a desteptatu in gradu mare simtiulu nationalu; si acésta e caus'a, preastim dnule Red., cá informatiunile mele sunt moderate asia cum observati la corespondentia mea din Nr. 1 alu „Obser.“ Nu trebuie se fimu prea aspri cu aceia carii incepu a face penitentie adeverata. Am auditu pe unu marmatianu dechiarandu-se cá in viéti'a lui, di mai nefericita a fostu aceea, in care a subscrisu proiectulu pentru primirea limbei magiare in scótele poporale.

Sunt, ce e dreptu, si pecate intr'a noi cari aru meritá mustrarea cea mai aspra si publica; si daca vomu vedea cá peccatosii nu se intorc, ii vomu canoní publice; acum vomu aminti numai peccatele, si se dea Ddiu se nu vina rëndulu si la peccatosi.

Publiculu cititoriu scie si pana acum, cá on. dnu vice-comite alu Maramuresiului Ladislau Mihálka a fostu decoratu cu crucea de class'a a 3-a a coróniei de feru. Solemnitatea decorarei s'a serbatu in 13 Jan., adeca in dio'a de anulu nou si S. Vasiliu, fiindu acea di si dio'a onomastica a vice-comitelui; si cá se se arate lunei, cátu de mare este popoaritatele vice-comitelui, intocma cá la anatemisarea memorandului s'a dispusu si demandatu tuturoru subprefectoru, cá se se presentadie pe acea di in Sighetu cu notarii si celu puçinu cu câte patru antisti comunali romani, si s'au dusu cu totii, et fecerunt „magnum áldomás.“

Clerulu nici la acésta parada n'a luat parte, afara de vreo doi consangeni ai vice-comitelui si vreo cátiva lingai, carora le place a linge blidele domniloru. Aru meritá se le scriu aici numele loru, dara 'i voiu lasá inca in pace; una totusi nu póte se retacu, cumcá in predio'a de s. Vasiliu tinendu-se in Sighetu conferentia romanésca, s'a decisu cá clerulu se nu ia parte la serbarea decorarei, spre ce a avut motive destule. Acolo s'a graitu si despre epistole venite dela unii si altii, cá preotii la nici-o intemplantare se nu se duca la acea serbare; si totusi ce se vedi, a dou'a di éta se infaciosiédia vreo 7 preoti, unulu dintre cei dn conferentia, unulu dintre cei cu epistole, si mergu a face poclóne si a se inchiná ferului, candu trebuia se

siéda acasa si se se inchine lui Ddieu, avendu serbatóre mare, indoita. Acei domni daca nu se temu de ómeni, aru trebúi se se téma de Ddieu a lasá fara liturgia pe poporeni loru intr'o serbatóre atátu de mare. Ore ce va dice la acestea piulu episcopu dela Gherla? Óre n'ar fi bine, ba dóra ar si trebúi se'i ia la stricta in-tre-bare pe acei preoti! Si este de insemnatu, cá acei preoti au fostu din parochii mai departate de Sighetu, éra clerulu din protopopiatulu Sighetului care e in apro-piere si in care districtu se afla si Apsia-de midiulocu, locuinti'a vice comitelui, afara de unu consangénu alu vice-comitelui n'a luat parte la serbarea decorarei. Dara DVóstre cei mai de departe ce ati cautatu acolo?

Despre decurgerea serbarei insemnu unele momente si anume: s'a datu porunca se se numere toti cei de faéa, ba apoi s'a poruncitu se se conscria toti cu nu-mele; pentru-ce? nu sciú. Apoi s'a datu unu prand-u la 150 persóne si s'au ridicatu toaste multe, multe, dintre cari a fostu mai instructivu acela, in care unu domnu voiá a demonstrá cá famili'a Mihalka e de origine ru-thena. De ar stá asta, ar fi numai spre bucuri'a nóstra.

Sér'a s'a facutu unu conductu mare cu facile, cu care ocaziune vice-comitele s'a exprimat, cá numai pâna atunci voiesce a traí pâna candu va traí cá ma-giaru. Totu bine; numai atunci se nu se laudé cá oláh vagyok, szeretém az én atyafiimat, az oláhokát etc., si se nu cerce a documentá poporalitate sa cu romanii, ci se chame la parade pe unguri si pe ruteni, si'lu asiguramu, cá de buna voia nici-unu romanu nu se va duce a'i gratulá.

Ar fi timpulu cá maramuresianii si mai alesu clerulu se se grupedie si se faca unu clubu nationalu si in acela se se pregátésca pentru alegerile veni-tórie.

E o rusine mare, cá in acestu comitatu, unde elementulu romanu e puternicu, avemu numai 2—3 oficiali romani, candu cu o cointelegere buna amu poté apucá frénele in manile nóstre si amu poté guberná noi romanii. Ore nu amu fi in stare se alegemu noi unu vice-comite romanu? Óre n'amu poté implé multe oficie cu pruncii nostrii romani cari diurnisti, copisti, etc.? O, ba amu poté face acésta, numai se voimu. La acésta trebue consolidare si mai alesu unu conducatoriu bunu; dara candu conducatori, adeca aceia cari aru trebúi se fia conducatori, se inchina pâna la pulbere comitelui supremu si'í dicu: Iti suntemu fiií tei cre-dintiosi si cá prunci nepricepetori pecatuimu si gresimu; te rogamu inse, bate-ne, mostra-ne, cá noi tóte le vomu primí "Oh atunci nu sciú cum vomu inaintá. Oh ana-tema, anatema! Se'mi spuna acei domni, ce li-a datu lor comitelesu supremu? dotarea parochiei Sighetului — nu stá... cá-ci la aceea meritulu de frunte este alu fostului directoru erarialu Vasady. Daca acela care a simpatizatu cu noi, nu dedea opiniune buna, parochi'a Sighetului nu erá dotata nici astadi. Apoi cum s'a dotatu parochi'a rutena din Sighetu, asia a trebuitu se se dotedie si a nóstra; éra acésta se poté ajunge si fara se ne plecamu sub canciuc'a comitelui supremu Lonyai.

Pocaiti-ve dara pâna este timpu, si mai alesu ve aduceti aminte, cá mancati pâne romanésca, si cá un-gurii si aceea ce aveti, aru luá dela voi. Vedeti cá se facu pasii, cá matriculele se se scria unguresce, si cine face acestea? vestitul Vintiu cu amicul seu comitelesu supremu. Vedeti cá pe vicariulu vostru ílu scotu din comisiunea comitatului, si cine? Noi romanii nu l'amu scosu, ci ungurii. Nu sciiti, cá pentru toastele dela adunarea teatrala tinuta in Sighetu au fostu denuntiatii unii preoti pe la ministeriu si pe la episcopi, cá se fia dogeniti? Si cine íau denuntiatu? Aceia carora voi ve inchinati. Nu ve aduceti aminte, cá profesorulu Dusitia a trebuitu se lase Sighetulu, pentru-cá a fostu romanu? Nu le sciiti? Éta vi le aducu aminte, si ve rogu pe totu ce aveti santu, grupati-ve, tineti adunari si faceti cá se resara dio'a romanismului in Ma-ramuresiu! Si cá se ve informati despre misieliile câte se facu in contra nóstra, pnumerati la diurnale romanesci, se nu remana nici-o casa de preotu si de inteligentu bunu romanu fara vreunu diurnu romanescu! Nu ve escusati cá n'aveti cu ce procurá diurnale, cá-ci nu e cu potintia cá in trei luni de dile se nu poteti pune la o parte 2—3 florini, si intr'unu anu 8—10 fl. Cetiti ve rogu, cetiti diurnalele romanesci si veti vedea, cá bine a insemnatu dnulu redactoru acestui pretiuitu diurnalu, cá eu scriu moderatu; si preste totu mai alesu din casele vóstre preoti maramurasiani se nu lipsésca diurnalele romanesci. Voi sunteti lumin'a care trebue se luminedie tuturor, apoi cum veti luminá poporulu din "Pesti Napló" etc.?

Inainte dara maramuresiani, inainte pe calea cul-turei si a desteptarei nationale.

Unu maramuresianu.

Brasiovu, 29/1 1883.

Dle Red.! Multi ani au trecut de candu nu s'a mai cetitu in fói'a oficiósá din Bpest'a nici-o inaintare a vreunui functionariu de nationalitate romana dela in-stantie primarie judecátoresei la instantiele mai inal-te.

Domniata dle Red. ai publicatu nu de multa unu catalogu lungu destulu de numele mai multoru func-tionari romani decedati ori pensionati de pe la instantiele mai inalte judecátoresei, in loculu carora nici s'au inain-tatu, nici s'au denumitu romani. Cu vreo 5 ani inainte de acésta s'au inaintatu doi membrii dela judecatoriile de I-a instantia; unulu la tabl'a reg. in Budapest'a si altulu la tabl'a reg. din M.-Osiorheiu si anume dnii Atanasiu Marienescu si Andreiu Francu; dara si acestia la simplulu rang de judecatori suplenti. Fói'a ofi-ciósá ne aduce in Nr. din 23 Jan a. c. inca o inaintare, ce pórtá nume romanescu, totu numai cu rang de jude suplentu la tabl'a reg. din M.-Osiorheiu. Numele in-aintatului este unulu dintre cele mai stimate nume ro-

manesci, este alu dlui Josifu Popu jude reg. cercuale in Brasiovu. Inaintarea acésta, de si nu stá in propor-tiune cu meritele ce si le-a castigatu dsa pe terenulu justitiei in restiurpu de 20 ani, de candu functionéda cá jude de I-a instantia; totusi a produsu bucuria in ánimel romaniloru, vedendu'i meritele, de si nu remu-nerate, dara celu puéinu recunoscute. Denumirea acésta e intimpinata de simpatia tuturor locuitoriloru din Brasiovu si din totu cerculu judecátoreseu alu Brasiovului; inse bucuri'a este amestecata si cu intristare, cá-ci dn. jude Josifu Popu prin tractarea umana cu partile, prin simtiulu seu de dreptate si prin escelentele sale cunos-cintie juridice si-au castigatu stim'a si iubirea tuturoru intru atáta, in cátu toti regretamu departarea dneisale dintre noi.

Dsa, calmu si energicu precum a fostu totdeauna, au ajunsu aceea ce a disu in responsulu seu datu cor-pului advocatiloru, care l'a salutat la momentu cu cele mai distinse elogii; cumcá cá jude in Brasiovu, a ur-maritu doue scopuri; primul de a ridicá valórea si védi'a justitiei, si a dou'a de a castigá increderea po-porului cátra organele care administréda justiti'a; si intru adevéra acesteia scopuri le-a si ajunsu, cá-ci despre judecatori'a reg. de cercu din Brasiovu care a statu 11 ani sub conducerea dsale, vorbesce ori-si cine numai cu recunoscintia si respectu; éra simtiulu de dreptaté alu domnului jude, portarea dsale leala, vastele sale cunoscentie de legi si de dreptu, cá si impregiurarea cá vorbiá cu ori-si cine in propri'a lui limba; dedea cu blandeti'a si auctoritatea unui adevératu servitoriu alu dreptatiei, ascultare si invetiatu bogatului si seracului cu aceea si afabilitate; dsa si-a castigatu o nemarginita iubire, o stima neperitóre si increderea tuturoru locui-toriloru de aici fara deosebire de natioalitate. Se fi veditu dle Red. in vinerea trecuta pe primarii sasi de pe la sate, cari venisera la tergulu de septemana si aflara aici despre transferarea dlui jude Jos. Popu, cum alergara la judecatori'a de cercu spre a se informá despre adevéru. Martori oculari spunu, cá aici primari si notari comunali esiau plangédu dela dnulu jude, la care grabisera a se informá in persóna.

Daca acésta perdere o simtu neromanii, poteti cugetá dle Red., cátu de multu o simtu si cátu de tare o voru simti romanii mai tardiu.

Noi inse ne innecamu superarea nóstra, conso-landu-ne, cá prin acésta promovare a densului i s'a oblitu calea la o adevérata inaintare, éra pe tabl'a reg.*) o felicitamu pentru castigulu facutu prin persón'a noului membru, dorindu noului jude dela curtea de apelu, cá cátu mai curendu se'si faca carier'a ce de multu a meritatu. Unu advocatu.

Sciri diverse.

Vasiadu, 31 Ianuariu st. n. Multiamita publica. Toturoru amiciloru, cunoscutiloru si simtitoriloru de bine din tóte partile, care s'au adressatu cátre noi cu exprimarea de condolentia pentru lovitur'a grea ce au ajunsu pe familia mea, cu perderea a loru trei generi, toti preoti ai diecesei gr.-cath. de Oradea-mare, si inca in cea mai frumósá flóre a vietiei, lasandu dupa sine noue orfani, toti necrescuti, dintre cari siese insi fara tata, fara mama, si trei cu mamele tenere veduve, scutindu-se toti sub aripile mele debile; asia imi tínu de datorintia morala, cá se aducu prin acésta multia-mit'a mea ferbinte la toti.**)

Paulu Papp m. p.
par. si protop.

— (Dare de séma) despre rezultatulu ba-lului „Reuniunei femeiloru romane din Sibiiu“ aran-geatu in 23 l. c. in favorulu unei scóle de fete, ce reuniunea intentionéda a infiintá. Venitulu totalu a fostu de fl. 570.—

Spese fl. 229.78

Venitulu curatu fl. 340.22

cari s'au predatu comitetului amintitei reuniuni.

Preste pretiulu intrarei au solvit: escel. sa baronu de Schönfeld, comandantu militaru 3.50, escel. sa archiepiscopulu si mitropolitulu Mironu Romanulu 15.—, br. Davidu Ursu 7.—, G. Ham-rodí 5.—, Alesandru Leb 5.—, Nicanoru Fratesiu 5.—, Victoru Sill 4.—, Dr. Ilarionu Puscariu 3.50, Petru Trutia 3.50, Augustu Ládaí 3.50, N. N. 3.50, Gustav Kapp 3.50, P. Petchescu 3.—, V. Romanu 2.50, Simionu Popescu 2.—, Joanu Ba-dila 2.—, N. N. 2.—, Josefina Bielz 2.—, Dr. J. Moga 2.—, Partenie Cosma 2.—, Maria Bucuru Dancasiu 2.—, George Matey 2.—, M. Kabdebo 2.—, Josifu St. Siulatiu 2.—, George Baritiu 1.50, Gregor Matey 1.50, Katharina Bergleiter 1.—, Constantinu Stezariu, August Sennor, J. Kromholz, Dr. Vasile Preda, N. N., G. Hentiu, N. N., Dr. Joanu Pop de Galatiu, N. N., R. Möckesch, N. Streulia, C. Tobias câte 50 cri.

La olalta 97 fl. 50 cri.

*) Curte de apelu, Curte de a dou'a instantia se numesce in alte tieri.

**) Si cine in lume se nu ve compatimésca si se nu simtia unu desastru cá acesta intreitu si chiaru in diecitu, impreuna cu DVóstra, mai virtosu candu in casuri cá acestea tóte impregiurarile provóca la doliulu celu mai profundu. Red.

Toturoru acestoru marinimosi contribuitori si p. t. domni dómne, cari, onorandu balulu cu pre-senti'a loru, au contribuitu la rezultatulu lui prea imbucuratori, se aduce prin acésta cea mai adéna multiamita.

Sibiiu, in 30 Jan. n. 1883.

Comitetulu arangeatoriu.

Despre crudimi barbare.

Respunsu datu lui „Pester Lloyd“ cu documente.
(Urmare).

Deva 5. Februar 1849: 1 Romäne, durch ung. Insur-genten ermordet.

6 Februar 1849: Petru Lazar, Dan Dunka, Dan Grungan, Probstia Vuku, Petru Despa, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Behl des Insurgenten-Häuptlings Baron Kemény Farkas.)

6. Februar 1849: 5 Romänen, durch ung. Insur-genten erschossen.

Mai 1849: 1 Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

Mai 1849: Juon Sztanku, Atyim Sterpent, Nikolae Butsan, Tanasie Juk. Juon Maieru, Adam Morar, Pesru Szakats, Luka Kesa, Monu Gyura, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

Mai 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten er-mordet.

13. April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Mai 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten er-mordet.

Dicső-St.-Márton Mai 1849: Barna Nikolae, Groza Vicsi, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

Juli 1849: Jeremie Josi, Ungar, durch Urtheil hin-gerichtet.

17. Juli 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

August Pekan Jakob, Romäne, durch Urtheil hin-gerichtet.

5. Juli 1849: Jakob Simeon, Romäne, durch Ur-theil hingerichtet.

April 1849: Stoica Jakob, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

November 1848: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

3. März 1849: Russu Stefan, Russu Lucca, Oprisu Nicolae, Nistor Vasilie, Costin Juon, Russu Ónea, Trinka Simeon, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

Juni 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten er-mordet.

Juni 1849: Nonu Popa, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

22. Mai 1849: Juon Ondosch, Sachse, ohne Urtheil hingerichtet.

Diod 1849: 7 Romänen, durch ung. Insurgenten er-mordet.

Mai 1849: 16 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Diomal Frühjahr 1849: 16 Romänen, durch ung. In-surgenten ermordet.

April 1849: 1 Ungar, durch ung. Insurgenten er-mordet.

Dombo 24. Oktober 1846: 1 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten ermordet.

Dobra April 1849: Markutz Rosalie, Gyorgye Ferencz, Seman Tudra, Alexander Posogan, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Majors Jeczenski und Hauptmann Nowak durch Pulver und Blei.)

April 1849: Josiv Csokan, Mitru Kolibas, Petru Bude, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Be-fehl des Insurgenten-Majors Weber.)

14. April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Elekes 18. Jänner 1849: 12 Romänen, hievon 5 Weiber, 1 Kind, durch ung. Insurgenten ermordet.

Farnadia 17. Mai, 16. April und 1 Juli: 4 Romänen, 2 durch ung. Insurgenten erschossen, 2 ermordet.

Fel Enyed März 1849: 13 Romänen, durch ung. In-surgenten ermordet.

April 1849: 16 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch die N.-Enyeder.)

Fel Gáld Mai 1849: 2 Romänen, durch ung. Insur-genten ermordet.

5. März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Fel Nádos 15 April 1849: 1 Romäne, durch ung. In-surgenten ermordet.

11. Juni 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

F. Orbo 1848: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Fenyés April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insur-genten erschossen.

Forro März 1849: Cutaskarin N., Romäne, ohne Ur-theil hingerichtet. (Durch Szentes Josi aus Szt. Benedek.)

Fürest 1. Juli 1849: 2 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet.

Galatz April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Gálfalva Butak Juon, sonstiger Nation, ohne Urtheil hingerichtet. (Durch das Gálfalver Platz-Commando.)

April 1849: 4 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Februar 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

10. April 1849: Gales Th., Cserlei Zacharie, Banyhai Joan, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Durch das Gálfalver Platz-Commando.)

Februar 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

16. Jänner 1849: 2 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten erschossen.

Jänner 1849: 13 Romänen, 2 Ungarn, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch das Gálfalver Platz-Commando.)

Mai 1849: Bogdan Samu, Romäne, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Dicsö-Szt.-Mártoner Blutgericht.)

Mai 1849: Porima Nicolae, Porima Onu, Juga Dumitru, Georg Lika, Bacs Georg, Cili Georgie, Russu Stefan, Madar Onu, Sencu Nicolae, Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Dicsö-Szt.-Mártoner Blutgericht.)

April 1849: Kindian Theodor, Avram Maftei, Megyesan Theodor, Varlan Soffron, Costa Damian, Man Joan, Ignaz Philipp, Velica Simeon, Pap Gabr., Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Gálfalvaer Blutgericht.)

April 1849: Suska Theodor, Ignaz Theodor, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Miklos István aus Csopa.)

1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet. Mai 1849: Illia Groffu, Todor Studje, Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

4. April 1849: 4 Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

November 1849 und April 1849: 9 Romänen, durch Urtheil hingerichtet.

Gambutz April 1849: Marginian Gabriele, Romäne. (Doboli Bálint hat diesen so lange geprügelt bis er gestorben.)

13. April 1849: 27 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen. (Auf Befehl des Bocskai.)

März und April 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Glatt Juni 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Grid 5. April 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Gura Ursului Juli 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Grohott März 1848 und 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Gyulat Oktober 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Halmagy Oktober 1848: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Oktober 1848: Olariu Nicolae, Romäne, standrecht-mässig behandelt.

Oktober 1848: Neamtz Stefan, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

April 1849: 9 Romänen, 1 durch ung. Insurgenten erschossen, 8 ermordet.

Oktober 1848: 3 Romänen, durch ung. Insurgenten aufgehängt.

Jänner 1849: Leutsan Nicolae, Romäne, auf Befehl des Ribiczei und Potyo ermordet.

Halmagyel Oktober 1848: 43 Romänen, hievon 10 Weiber, 3 Kinder, durch ung. Insurgenten 5 aufgehängt, 22 erschossen, 16 ermordet.

Hari Juni 1849: 1 Romäne, 2 Ungarn, durch ung. Insurgenten ermordet.

Harro Februar 1849: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Háporton 15. April 1849: Linka Mitru, Romäne auf Befehl des Katonai Abraham ermordet.

Kotczu Mihaila, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Kolos Sándor.)

Zupal Vasilia, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Katonai Abraham.)

Herepe 25. Juni 1849: Liweg Mihail, Romäne, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Gálfalvaer Blutgericht.)

Hatzeg Georg Szakáts, Nicolae Ardelean, Juon Pesteneriu, Romänen, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Hatzeger Standgericht.)

— 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Joan Dregits, Romäne, durch Urtheil hingerichtet. (Durch das Hatzeger Standgericht.)

Juon Bircs, Romäne, durch Urtheil hingerichtet.

Homorod Mai 1849: 10 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet.

Igen Mai 1849: 18 Romänen, hievon 2 Weiber, durch ung. Insurgenten ermordet.

Ispanlaka April 1849: Oncea Login, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Bartha und Intze János.)

April 1849: Dibu Maxim., Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Durch Bartha Mihaly.)

Kajanel April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

23. April 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

Jänner 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Kakova Jänner 1849: Kostan Petru, Obedar Thoma, Grossa Petru, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des br. Kemény Stefan.)

19. April 1849: 14 Romänen, hievon 4 Weiber, durch ung. Insurgenten ermordet.

Kaplatan Oktober 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch Kis Samu.)

Oktober 1848: 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch Mólnar Elek.)

December 1848: 2 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch Mólnar Elek.)

März 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch Mólnar Elek.)

25. Oktober 1848: 5 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet. (Durch Kis Samu.)

Karlsburg Mai 1849: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Juni 1849: 6 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Juni 1849: Fluieras Theodor, Dejan Aron, Berkár Iosif, Botha Michaila, Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet. (Im Anton Fogarasi'schen Garten, auf dessen Befehl, wie eben angegeben ist.)

24. Juni 1849: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Juni 1849: Neamtz Mitru, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Antal Fogarasi.)

Juni 1849: 40 Romänen, hievon 7 Weiber, 1 Kind, durch ung. Insurgenten 1 aufgehängt, 39 ermordet.

Juni 1849: Juon Ordeanu, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Antal Fogarasi.)

Mai 1849: 4 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Juni 1849: 5 Romänen, 1 sonstiger Nation, durch ung. Insurgenten ermordet.

Oktober 1848: 2 Romänen, durch ung. Insurgenten erschossen.

Mai 1849: 1 Ungar, durch ung. Insurgenten ermordet.

Karna April 1849: 4 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet.

Kerellő Oktober 1848: Muntian Danile, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Kolosi János Károly aus Szt Pál.)

22. Februar 1849: Stoika Mateiu, Szuts Maxim, Oross Juon, Serban Onu, Nyirastean Onu, Muntean Ioan, Delelen Samoila, Romänen, hievon 1 Weib, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Füzei Sándor aus Vidraszeg durch die magyarischen Jäger.)

Oktober 1848: Szás Andronika, Buta Irina, Buta Sia, Ignaz Georgie, Romänen hievon 2 Weiber, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Füzei Sándor aus Vidraszeg durch die magyarischen Jäger.)

Oktober 1848: 5 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet. (Unter Anführung des Lazar Albert.)

Keresztő 13. März 1849: 6 Romänen, hievon 1 Weib, durch ung. Insurgenten ermordet. (Beim Brande des Dorfes.)

Ketskedága April und Juni 1849: 8 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Kimelnik Varga Ripa, Buzás Georgie, Nistor Georgie, Prodan Nutiu, Romänen, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des Insurgenten-Officiers Szabo Lajos aus Torda.)

Kisfalud April 1849: 13 Romänen, durch ung. Insurgenten ermordet.

Kiralybánya Juli 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten erschossen.

Kustelnik 17. Jänner 1849: Todoran Andreiu, Romäne, ohne Urtheil hingerichtet. (Auf Befehl des ungarischen Anführers Adam Kakucs.)

Kistoly 9. Juli 1849: 1 Romäne, durch ung. Insurgenten ermordet.

(Va urmá.)

Exemplarie dela inceputulu semestrului din „Observatoriulu“ mai avemu. Red.

Cursulu bursi din Vien'a si Pest'a in 1 Februaru st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresca cu 6%	118 25	118 40
I emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	89 40	89 75
II emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	109 50	109 50
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	93 80	93 50
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	133.—	134.—
Obligatiuni ung. de rescumpararea pamen-tului	97 50	97 75
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	95 25	95.—
Obligatiuni urbariale temesiane	97.—	97.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	95 25	95.—
Obligatiuni urbariale transilvane	95 25	98 50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	98 50
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimiei de vinu	97.—	98 50
Datorie de statu austriaca in chartie	76 80	76 76
Datorie de statu in argintu	77 40	77 30
Rent'a de aur austriaca	95 80	95 50
Sorti de statu dela 1860	129 75	129 50
Actiuni de banca austro-ung.	833.—	835.—
Actiuni de banca de credit ung.	274 50	273 50
Actiuni de credit aust.	284 10	283 20
Scrisuri foneiari ale institutului „Albin'a“ dela Sibiu	—	100.—
Galbini imper.	5 65	5 63
Napoleonorulu	9 48	9 48
100 marce nemtiesci	58 65	58 60

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

31 Januariu st. n. 1883.

Fonduri de Statu:	
Banca Nationala (500 l.)	312 60
Societatea „Dacia-Romania“ (300 l.)	404.—
Banca Romaniei (500 l.)	203.—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	—
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (l. 500)	—
Rent'a romana 1875 5%	90.—
Rent'a romana amort. 5%	97.—
Rent'a romana (Ruralu conv.) 6%	99.—
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	—

Valori felurite:

Creditu foneiari ruralu 7%	104.—
Creditu foneiari ruralu 5%	91.—
Creditu foneiari urbanu 7%	100.—
Creditu foneiari urbanu 6%	92.—
Creditu foneiari urbanu 5%	88.—
Obligatiunile Casei Pens.	222.—

Sz. 553/1883.

(139) 1—3

polg.

Hirdetmény.

A nagy-szebeni kir. törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint nagy-szebeni kir. közjegyző Zágoni Gábor közjegyzői irodáját. Nagy-Szeben 1883 évi február hó 1-ső napján nyitja meg.

A nagy-szebeni k. törvényszéknek 1883 január 24-én tartott üléséből.

(Traductiune.)

Nr. 552/1883.

civ.

Publicatiune.

Din partea tribunalului regescu dela Sibiu se face prin acésta cunoscutu, că notariulu publicu Gabriel Zágoni in Sibiu isi deschide cancelari'a sa aici in 1 Februaru 1883.

Din sedinti'a tribunalului regescu dela Sibiu tinuta in 24 Januariu 1883.

Orma y, presedente. Lázár, notariu.

Ne folosimu de acésta publicatiune oficiala spre a reflecta la institutiunea de notariatu publicu, in scurtu numai acestea. Notariatul publicu este si elu una din institutiunile bune introduse din Franci'a, Belgiu etc. sub absolutismu in tiér'a noastră, conservata si sub dualismu. Ea este pentru multime de relatiuni ale vietiei sociale de cea mai mare importantia pentru individi, familii, societati, afaceri de multe feluri; documentele esite dela unu notariu publicu au valóre deplina juridica. Aici in Sibiu sunt doi notari publici, Fried. Gunthardt in strad'a Macelariloru Nr. 23 si (in loculu lui Carl Scheiker care s'a retrasu, a venit G. Zágoni.

Pentru tóte actele notariali sunt taxe legali, fixe nici mai multu nici mai puțin.

Mai virtosu la facere de testamente, la vendiari de case si mosii, la contracte de casatorii etc. recomandamu la oricine actu notariulu, că miidulocu de a fi scutitu elu si ai sei de processe, de insielatiuni si de alte neplaceri.

Pe la tóte orasiile mai mari se afla functionandu notari publici. Red. „Obs.“

A nu se trece cu vederea.

Me rogu de a notá adress'a mea, că-ci in totu casulu veti reveni la acea.

Eu iau inapoi tóte câte nu voru placea perfectu; in casu de trebuintia sum si gata a trimite spre vedere fara recepere postala la una persóna incredintata in domiciliulu comandatorului.

De argintu-China cu recepere postala:

Tabatiera	fl. 3.—
Diu argintu-Britania:	
6 cutite cu lamina de otieiu	fl. 1.70
6 furculitie	—85
6 linguri de mancatu	—85
1 lingura de lapte	—25
1 cutitu pentru descompusu	1.85
6 cutite de desertu	1.60
6 furculitie de desertu	—75
6	1.28
6 linguritie de cafea	—42
1 lingura de scosu supa 58 cri si	—45
1 lingura pentru ragout	—37

Obiectele aceste sunt facute din argintu-britanicu veritabilu, nu se negrescu nici-odata, si me rogu a nu cumpará numite de argintu-britanicu, de care se dau câte 50—60 bucati cu fl. 8 fl. 9. Britanicu alu meu are sunetu de argintu si nu de plumbu si nu se pôte deosebi din argintu; in cátu aparatele pentru mes- din argintu curatu devinu cu totulu de prisos. Tramitu si bucati singuratece pentru 15 cri in marce postale spre vedere.

Obiecte aurite, cari nu se negrescu nici-odata, lucrate preste asteptare frumusu si care nici-decum nu se potu cunósce din cele de aur.

Lantiuri de orológe pentru domni, 37 cm. lungi, aurite, 1 fl., 1 fl. 50 cri, 2 fl., 2 fl. 50 cri si 3 fl.

Lantiuri de orológe pentru dame, lungi, venetiane, aurite 2 fl., 3 fl. si 4 fl.

Bumbi (nasturi) de maneci, auriti, incependu dela 1 fl. cu pretiuri hotarite.

Tabatiera pentru tabacu de cigarette aurita 1 fl. 50 cri. Scaparátore potrivite la aceste, aurite 75 cri.

Medallione pentru domni si dame, aurite 1 fl., 1 fl. 50, 2 fl., 2 fl. 50 cri.

Braceletes (bratiale) aurite 1 fl., 1 fl. 50, 2 fl.

Apoi cruci, umelte pentru mese de scrisu, sfesnice, cum si tóte alte obiecte de felulu acesta, cari in casu candu nu aru placea, se voru luá inapoi cu sum'a plata fara nici-o amanare.

Orológe de zidu si de bosunariu rotunde de zidu, totuodata cu desteptatoriu, imprejuru cu bronzu-auriu 3 fl. 25 cri — mumente de orológe 1 fl. 50 cri, totu felulu de pendule, orológe cu cucu, sau potriniche, cá si orológe americane cu d-steptatoriu, orológe totuodata cu cucu si cu potriniche. Orológe de bosunariu din aur si din argintu pentru domni si dame. — Descrierea si pretiu-curentu se voru trimite gratis. Corespicientia in tóte limbile.

(138) 1—4

Adolf Loewit.

Comerciu de importu si exportu.

Vien'a, II. Nr. 20 Kaiser Josefstrasse Nr. 20.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.